

מישיב נפש

מעייני חיזוק ואמונה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

קול "אודיע אמונתך"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

קרבנה
אל נפשי
פנימיות הפרשה
במשנת מו"ר שליט"א

נפשי
בשאלתי
שאלות המוגשות
לפני מו"ר שליט"א

חבל ההצלה בדור המבול

תחת החכמות הגדולות והפילוסופיות המתחלפות
בחר נח לשמוע ולציית לקולו של הקברניט:

"אילו היה חוקר גם הוא בחכמתו, היה מגיע לאותן המסקנות
של שאר בני דורו וגידון כאחד מהם, ולכן העדיף לדבוק
במידת התמימות, ללכת בדרכי אבות; מתושלח וחנוך, אשר
קבלו איש מפי איש עד אדם הראשון שמסר להם שאלקים
שונא זימה - ותמימות זו עמדה לו.

קריאה זו של קברניטו של עולם, היא זו שחילצה
את נח ממימי המבול:

"וכמו שמפורש בספר עקידת יצחק בזה"ל: 'כמו שנמצא
הדבר מבואר בנח אשר נאמר בו: איש צדיק תמים היה

בדורותיו, והכונה, שהיתה בידו אמונה
מקובלת מלמד ומתושלח אבותיו בלי
דיעה מחקרית, רק בתמימות לב לבד. ועל
הדרך עצמו שאמר הכתוב: תמים תהיה עם
ה' אלהיך, ירצה, שיהיה שומע מפי נביא
ומאמין מבלי שיטריד נפשו בהשגות עיוניות
אשר תקצר ידו בהם, או אשר ישתגע, או
ישתומם בהם, עכ"ל."

פשוט מאוד, הקברניט מושיט לך
חבל וקורא לך להחזיק בו, אז תחזיק
ח-ז-ק...

ולא רק כשאתה מבין שזה יעזור,
אלא גם כשנדמה לך שהחבל קטן מידי, חלש
מידי - כשאתה שואל את עצמך, מה תועיל עמידה
בנסיון של אדם קטן וכמעט יחיד מול עולם של
מיליארדים הגולשים במדרונו וטובעים ברפש, וכי
אוכל להמשיך ולאחוז בחבל לאורך זמן בתגבורת
המים על הארץ באופן מבהיל שכזה? - בכל זאת,
תפוש חבל זה בידך...אל תניחנהו.

כי "עלינו לעשות את שלנו בתמימות ובפשיטות, ואף שאין
רואים בעין שום תועלת, ואילו הסיוע יבוא ממעל, כמאחז"ל
"הבא לטהר מסייעין לו.

"מוכרחים אנו להחזיק במדה זו של 'תמימות', זה השער לה'
צדיקים יבואו בו, זו היא הדרך אשר עלינו ללכת בה, והיא
היא המסילה אשר נדריך בה את בני ביתנו, למען ידעו את
הדרך אשר ילכו בה, באופן שיתקיים בנו מקרא שכתוב:
'מתהלך בתומו צדיק אשרי בניו אחרי' - צריכים אנו להאיר
מדה זו בעולם, לפי שכל היהדות תלויה בה."

"מובא בחז"ל (במדבר רבה י"ז ו'): "משל לאחד מושלך
לתוך המים, הושיט הקברניט את החבל ואמר לו, תפוש
חבל זה בידך ואל תניחנהו, שאם תניחנהו אין לך חיים. אף כך
אמר להם הקב"ה לישראל, כל זמן שאתם מדובקים במצוות
ואתם הדבקים בה' אלקיכם, חיים כולכם היום."

משל זה תמוה מאד, וכי אין די להשליך את החבל
לפני הטובע כדי שיאחז בו ויציל את חייו, וכי
יש לומר לו זאת ברחל בתך הקטנה, ועוד לחזור
ולהדגיש בתנאי כפול; 'תפוש... אל תניחנהו... אם
תניחנהו אין לך חיים' - וכי אינו יודע זאת, שבתפישתו
תלויים חייו ובהנחתו יאבדם חלילה.

אלא מאי?

"...מול מבול של השחתה הממלא את כל
היקום, אין שום מנוס, יחד כסיל ומשכיל
יאבדו. החכמה לא תועיל מאומה. אדרבא,
החכמים ואנשי המדע המה כרעו ונפלו,
כמו שמובא בספח"ק ברית מנוחה, שבדור
המבול המציא להם הס"מ חכמות גדולות
וסברות עמוקות על ענין העריות רח"ל ועי"ז
הכשילם..."

אמנם העולם הזה נמשל למים
רבים אדירים, אך הטביעה בו שונה
מטביעה רגילה, בעוד שבטביעה
רגילה יודע האדם כי חייו בסכנה, הרי שהטביעה
בתהום הנשיה של העוה"ז שונה, האדם גולש
בעמקי המים הזידונים ומרגיש שהוא עושה חיים.
אמנם בתוך תוכו יודע הוא שכל זה הסתיים בא-
פס (במקרה הטוב), יודע הוא שכל מציאותו וחיותו
בעולם הזה אינה בר-תקיום, יודע הוא שעליו למצוא
דרך להיחלץ ממצולות עולם הדמיון, ובכל זאת יש
כאן משהו שנותן בכל זאת הרגשה של "חיים"...

וכ"כ למה?

כי "המציא להם הס"מ חכמות גדולות וסברות עמוקות על
ענין העריות רח"ל..."

ומה יועיל חבל-הצלה למי שסובר בחכמתו שהשיט
במצולות ים אינה מסוכנת עבורו, למי שאינו מתבונן
שנאד האויר (החמצן) שעל גבו הולך ומתרוקן...

"ורק נח אשר השיג שאי אפשר להנצל מתחבולות היצר
בחכמות ופלאולים, הוא אשר מצא חן בעיני ה'..."

• שאלה • מה אוכל לעשות מול ריבוי
הדאגות הטורדות אותי?

כשאדם מתהלך עם מחשבה בפסוק
מפרשת השבוע, הוא ניצול מהרבה דאגות
עוה"ז. בכל פרשה יש חידושים לאין
שיעור. יש ללמוד כמה פעמים את הפרשה
כראוי, ב"ה יש לנו היום הרבה מפרשים
המלאים ברעיונות נפלאים, בפרט לימוד
אור החיים הק' מכניס גישמאק כזה בכל
כמה פסוקים, ועי"ז נתברר גם החומש
רש"י באופן נפלא. האוה"ח הק' מכניס
חמימות והתלהבות ביהדות וגם לומדות.
אנחנו עשירים גדולים, רק צריך להשתמש
עם העשירות.

• שאלה • האדם מסתובב כל היום עם
קושיות ובלבולים, מה הפתרון לזה?

ואס מער מלערנט און וואס בעסער
מלערנט איז מען זוכה מער צו משיג
זיין דעם אויבערשטן (ככל שמרבים יותר
בלימוד התורה וככל שלומדים טוב יותר,
זוכים להשיג ולהבין יותר את השי"ת).
וכמרומו בפסוק 'ה' חפץ למען צדקו
- יגדיל תורה ויאדיר, שהשי"ת חפץ
שיצדיקו אותו, ועי"כ יגדיל תורה ויאדיר -
שכל שמרבים בתורה זוכים יותר להכיר
ולדעת צדקות ה'.

• שאלה • האם יש להימנע מלחדש
חידושי תורה מחמת פניות וגאווה?

הגענו לעולם שהוא מעורב טוב ורע,
בכל דבר טוב מעורב רע ותפקידנו הוא
לברור מן הטוב. אך אין זו סיבה להימנע
מלעשות טוב מחמת הרע המעורב בו.
ובכלל כשאדם אינו עוסק בתורה ומצוות
מחמת פניות, הרי יתעסק בהבלים שהם
הרע בעצמו ח"ו. וכבר אמרו חז"ל לעולם
יעסוק וכי שמתוך שלא לשמה בא לשמה.

חיזוק לחשוכי בנים

חלק ב - מתוך שיחת חיזוק שנאמרה ביום א' ראה תשפ"ה

מה עושים לגבי ההורים שהם דואגים תמיד, וזה בעצמו מוסיף צער על הצער?

לחזק את ההורים כמה שיכולים, לומר להם 'ברוך השם אני יושב ולומד ומתפלל בכוונה בכל יום, אני הבן שלכם, זה הזכות שלכם, וכהנה וכהנה'.

הם רוצים לדעת מה המצב, ולא כל דבר אפשר לספר להם?

אין הכי נמי, זהו נסיון קשה, וצריך לעמוד בו. כמה שמקבלים את הנסיון באמונה שלימה, שכרם הרבה מאד.

הרבה פעמים מרגישים שאין שום סיבה לקום בבוקר בגלל המצב הזה?

הוא אשר דברנו, שיש להתחזק כמה שיכולים, חלק התחזקות הוא 'קבלה באהבה'. והעיקר לא לאבד עשתונותי, זיך נישט פארלירן. רק יעשה עצמו כמתחדש ומתחזק, וכשיעשה תנועות של התחדשות בחיצוניות, ישפיע הדבר גם בפנימיות. ויחזק את עצמו ואת אשתו, וכן יחזק אנשים אחרים שעובר עליהם בענין זה. וכמו שהזכרנו מהחזו"א זי"ע שלא היו לו בנים... ואעפ"י הרבה אנשים סביבו נושעו בזש"ק על ידו.

מי יבא אחר המלך, יש לנו מלך מלכי המלכים. כשאדם עושה בעצמו דבר שמצער ומכאיב, צריך להכות 'על חטא' ולהתחרט מאד, אבל דבר שהבורא עולם עשה, יש להאמין שהוא צדיק במעשיו, ולקוות ולצפות שיושיע ויעזור. וגם לפני הישועה יש לשמוח שהוא יודע איך להתנהג איתנו בעוה"ז ובעוה"ב.

לא באנו לכאן כדי לחיות שבעים שמונים שנה, אלא להכין חיים נצחיים לעולמי עד ולנצח נצחים, עוד חלק אמונה, ועוד חלק אמונה, עוד גמרא עם תוספות, עוד פרק תהילים, עוד צדקה, רק בשביל זה באנו לעולם הזה.

אנחנו לא פילוסופים, הפילוסוף חוקר וחושב מחשבות למה ולמה ולמה, אנו מאמינים שיש לנו בורא, וזה יותר גבוה למעלה מכל הפילוסופיה. הבורא יודע היטב מה שהוא עושה, אין עוד מלבדו. זהו זה.

הם שואלים איך להתחזק, כשהאחים והאחיות היותר צעירים כבר זכו להיפקד ב"ה, וזה מעורר קנאה גדולה?

מתחזקים באמונה יתירה, עד כדי כך שיבא לשמוח בשמחתם, ב"ה האח והאחות שלי הקטנים כבר נפקדו ב"ה. אני הכרתי אנשים שלא הולידו בנים, והיו מקרבים ומשמחים כל אלו שנפקדו בבנים.

כשיש אמונה, יש הסתכלות אחרת על כל דבר, זהו כלל גדול, אין שמץ של כפירה ח"ו, כי הקב"ה יודע מה שהוא עושה, וצריך להיות בשמחה עם הנהגתו, ואם אני לא מבין עכשיו מדוע הוא עושה כן, זאת משום קוצר השגתינו, לעתיד נרקוד ונעלוז כשנראה בבהירות כמה ה' צדק במעשיו.

עכ"פ צריך להתפלל שכן יושעו בפועל, וגם לפני שרואים הישועה בפועל, להרבות מאד בלימוד התורה ותפילה, ולעשות מצוות עם אחרים, זהו רצון הבורא.

כשמרגישים שזהו רצון הבורא, הקב"ה מאיר בלב שאין שום דאגות בעולם כלל. כל מה שהקב"ה לבדו מנהיג, מה שייך לדאוג בזה? בשלמא מה שאני צריך לעשות, מובן שיש נסיון של דאגה, וגם בזה אין לדאוג כלל, רק לעשות מה שאני יכול, אבל דבר שאין יודעים מה לעשות, וכי מה יש לדאוג כלל. והרי בשביל זה אנחנו יהודים, יש לנו בורא עולם, אין לנו רק את העוה"ז החולף ועובר, יש לנו גם עולם הבא, וכמה שאנו ממליכים את הקב"ה בעוה"ז, זוכים לתענוג בעוה"ב. בשביל זה אנחנו יהודים.

מלבד עצם הצער, יש עוד קושי כשאחרים נותנים לנו הרגשה של 'מסכנים', ולפעמים זה קשה יותר מעצם הצרה?

גם את זה מקבלים באהבה. וכי יש לנו עצה לזה? אם הקב"ה עשה כן, מיטריים מהרבה זוהמה ע"י שאחרים מצערים בדבריהם.

מקצת שבחו

ראיתי מהחיד"א בשם האור החיים הק' על מאמר חו"ל (אבות ג. יד): "חביבין ישראל שנקראו בנים למקום, חיבה יתירה נודעת להם שנקראו בנים למקום, שנאמר בנים אתם לה' אלקיכם". ובפשטות ביאור המשנה, שהחביבות היתירה היא שמלבד מה שקראם השי"ת "בנים", עוד הוסיף גם להודיע זאת להם שעם ישראל ידע שקראם "בנים".

אבל האור החיים הק' מדקדק, דלכא' קשה מדוע הביא את ההוכחה מהפסוק "בנים אתם" רק על מה שאמרו 'חיבה יתירה', ולא אמרו זאת כבר בתחילת המאמר, חביבין ישראל שנקראו בנים למקום - שנאמר וכו'.

ומבאר דבר נפלא ביותר. דהנה הכלל הוא, שאומרים לאדם רק מקצת שבחו בפניו וכולו שלא בפניו (עירובין יח), ונלמד מנה, שבפניו, כשדובר עמו הקב"ה אמר לו (בראשית ג. א) "כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה", רק 'צדיק', ואילו שלא בפניו, כלומר כשמשנה רבינו כתב את התורה, כתב (שם ו, ט): "צדיק תמים היה בדורותיו", גם צדיק וגם תמים.

וזהו איפוא הכונה כאן: "חיבה יתירה נודעת להם" - שאנו יותר מבנים למקום, שהרי, אנו רואים "שנאמר" - שאפילו בפניהם של בני ישראל נאמר "בנים אתם לה' אלקיכם", ומכאן מוכח שדבר זה הוא רק מקצת השבח, והשורש של בני ישראל הוא למעלה מבנים. כלומר שאנו גדולים מאד בעיניו, למעלה מכל הגבלה.

(אוסף אמרים תורה - מאמר ח')

וישכון באהלי שם

אנו מוצאים מפורש שבשכר קדושת העינים זוכים להשראת השכינה, כמו שמצינו אצל שם בן נח שנתברך "וישכון באהלי שם" (בראשית ט. כו) - שיזכה להשראת השכינה, בגלל שמירת העינים שלו.

אגב, שמעתי ביאור מדוע רק אצל שם נאמר שיזכה להשראת השכינה, והרי שם יפת עשו בצוואת אותה פעולה שהלכו אחרנית ושמו עיניהם, ומדוע לענין קבלת השכר, אצל שם נאמר "וישכון באהלי שם" שהשכינה תשרה באהלו, ואילו שכרו של יפת היה רק שגוג ומגוג יזכו לקבורה, מכיון שעשה פעולה צניעות של כיסוי, יזכה מידה כנגד מידה שיכסו את הפגרים של גוג ומגוג, כמו שנאמר "וקברו שם את גוג ואת כל המוג' (יחזקאל לט, יא).

והתירוץ בזה הוא שהולכים בתר הכוונה: שם עשה את הפעולה הזאת בכוונה קדושה כי אלקינו שונא זימה הוא, ולכן שכרו שהאלקים ישכון באהלי שם, ואילו יפת עשה זאת לשם נימוס, לכן קיבל שכר של נימוס שיקברו את מתיו ולא יתבנו.

וחשבתי פעם הסבר נאה לזה, כי הנה בכחור מובא שהעולם מתחלק לשלושה חלקים: א. אסיא, במזרח ים התיכון. ב. אפריקה מדרום ים התיכון. ג. ואירופא בצפון מערב, וים התיכון באמצע, לכן נקרא ים התיכון. ונה חילק שלושת החלקים הללו לשלושת בניו, לשם את אסיא, להם את אפריקה, ולפת את אירופה. נמצא לפי"ז שיפת היה "דמות אירופאית" אדם מנומס, ולכן קיבל שכר של נימוס, משא"כ שם שעשה זאת מצד עבודת ה'.

(אוסף אמרים אמונה ותפלה מאמר ח')

לעורר איתעדל"ת

המשכת רחמים מלעילא

על הפסוק "אשה כי תזרע וילדה זכר" דרשו חז"ל 'אשה מזרעת תחילה יולדת זכר וכו'. ומובא בשם הבעש"ט (תורע א-ד) שמרומן כאן מעלת האתערותא דלתתא הבאה מצד האדם לבורא. כשאדם אינו ממתין עד שתבוא אליו ההתערורות מלמעלה, אלא הוא מעורר עצמו להשי"ת, ומלהיב את לבו על ידי לימוד התורה או תפילה או שהוא פותח תהילים, ומשיח לבו כהוגן לפני השי"ת, ומעורר עצמו לתשובה, או נוטל ספר מוסר או ספר חסידות ולומד בו עד שמרגיש התערורות להשי"ת באופן שהוא יצר ההתערורות בעצמו, בבחינת "אשה כי תזרע" - אזי הוא זוכה ל"ילדה זכר", שממשיך על עצמו שפע של רחמים (זכר - מרמו על השפעת רחמים וחסדים כידוע).

לא להמתין על אתערותא דלעילא

אולם כשאנו פועל לעשות בעצמו איתעדל"ת, אלא מן השמים מעוררין אותו, הוא גורם ח"ו דינים על עצמו, עקב שלא עורר עצמו עד שהזקוק מן השמים לעוררו. ואם בכל זאת נמשך עליו אתערותא דלעילא, שלבו נתעורר מאליו להשי"ת, מבלי שעורר עצמו, מוטל עליו להוסיף בעצמו עוד ועוד התערורות הלב מלמטה עד שתרחב על האתעדל"ע. ואם אמנם נהג כן, אזי נמשך עליו שפע חסדים מלעילא.

ובאמת שורש מטרת הבריאה, שהיא עבור שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים (תנחומא בחוקות ג') היא בעיקרה עבור האתערותא דלתתא. כי רצונו ית' הוא שנהיה שותפים במעשה בראשית, כי זהו כוונת תכלית הבריאה. כי ירידת האדם לעוה"ז הוא בכדי שיעורר לבו גם בזמן שאינו מרגיש שום התערורות. וגם אם כתוצאה מכך נמשך לאדם אח"כ אתערותא דלעילא, ותהיה גדולה עד כמה שתהיה, אבל כיון שהיא נבעה בראשיתה מאתעדל"ת - הוא טוב ושפיר

...בספר נפש החיים (שער א' פרק ט') מביא רמז הפסוק "לטוסתי ברכבי פרעה דמיתך רעיתי" - שכמו שברכבי פרעה היה הסוס מנהיג את הרוכב, כמו כן באתערותא שלכם אתם מנהיגים את כל העולמות.

בין אברהם לנח

בפרשת נח מביא רש"י את ההבדל בין הנאמר אצל אברהם אבינו לבין הנאמר אצל נח, דאצל אברהם אבינו נאמר "אשר התהלכתי לפניו" - שאברהם אבינו הלך תמיד עם הקב"ה מכה בחירתו העצמית. ואילו אצל נח כתיב "את

שהיה חטאתם בע"ז, היה מאמין בהשי"ת לבד. וכשנאמר לו 'כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה' - עדיין היה זה לפני דור ההפלה, לכן הוזכרה רק מדת צדיק שבו (קדושה) שכולם מושחתים ואתה שומר הברית. וכשמסר הקב"ה למשה את התורה, אמר לו על נח "איש צדיק תמים" הוכיר שתי מעלותיו: צדיק כנ"ל, ו"תמים" כמו שנאמר "התהלך לפני והיה תמים" המורה על אמונה, בדור השטוף במינות ואפיקורסות, כלומר איש "צדיק" "תמים" היה "בדורותיו" - בשני הדורות, - צדיק בדור המבול, ותמים בדור ההפלה.

'צדיק' ביגיעה 'תמים' במתנה

וראיתי (כמדומה בישימה משה) שמפרש שנח עמל והתייגע להיות צדיק, וזאת נתנו לו כפי ערך יגיעתו, כנאמר: אותך ראיתי "צדיק" לפני, ואילו מידת "תמים" - שלימות, נתנו לו יותר מכפי ערך יגיעתו, והיה אצלו בגדר "מצאיה", וכדיק הכתוב "ונח מצא חן בעיני ה'" והוא נסמך ל"ואלה תולדות נח נח איש "צדיק תמים"... היינו ש"צדיק" קיבל כדן, ואילו "צדיק תמים", שלימות, העניקו לו מלמעלה באתערותא דלעילא בבחינת "מצאיה".

אולם אברהם אבינו ע"ה גם שלימותו היותה בכח מעשיו העצמיים, בכח בחירתו, כנאמר אצלו 'התהלך לפני והיה תמים' - מצד עצמן באתערותא דלתתא.

כך עושים אתעדל"ת

...וכפי כל האמור, כל ירידתו לתתא הוא כדי לפעול תמיד אתערותא דלתתא, מזה העולם הנעלם המלא הסתרות. וב"ה קיימים הרבה כל עזר לך, לעורר הלב להשי"ת, יש לנו ספר תהילים, ספרי יראים, ספרי מוסר וחסידות וכיוצא באלו, המלמדים אותנו כיצד לבקש ולהתפלל לפני ית' ולדבר ולהוכיח את עצמו, ולערוך חשבון הנפש תמיד, ולבקש מהשי"ת שיוציאו ממצרים, ולהרבות דיבורי התעוררות, עד שיתעורר באמת להשי"ת, ועבור זה יצר הקב"ה כל הבריאה, ולזה נתאוה בבריאתו, שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים דוקא, עד שבסופו של דבר יתקיים רצונו יתעלה, ואת רוח הטומאה יעביר מן הארץ, ותתגלה מלכותו ית' בעולם הזה, ותמלא הארץ דעה כמים וכו' והיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה שבעתים וכו', שזה מרמו על הגילוי הנפלא שיהיה אז, שכל זה יהיה נעשה ע"י אתערותא דלתתא הבאה מצדנו, כי אין ערוך לגודל מעלתה של האתערותא דלתתא הבאה מכל יהודי ויהודי.

(מלוקס מתוך ונכתב ח"א, מאמר י)

האלקים התהלך נח", היינו שמלבד הבחירה שהיתה לו, שמכוחה עשה את מעשיו הטובים - היתה לו אתערותא דלעילא מיוחדת יתירה מכפי מה שהיה מגיע לו לפי מעשיו, אשר סייעה בידו להתהלך לפני הקב"ה. וביאור הדבר, שאברהם אבינו פעל ועשה אתערותא דלתתא כזאת שהאתערותא דלעילא שהושפעה עליו היתה כדאית, שהשתמש בה באופן הרצוי עד תומה, והפיק ממנה את מלוא התועלת.

ועליו נאמר "מי העיר (לשון התעוררות) ממורח" - מי הוא זה ממורחו של ארץ ישראל אשר התעורר בעצמו, ועורר את אחרים לגלות את ה' האלקים, כי הוא לבדו הוא, כמו דאיתא בזהר (לך ד' פ"ו). 'רב יהודא אמר, מי העיר ממורח

כל ירידתו
לתתא הוא כדי
לפעול תמיד
אתערותא דלתתא
מכאן, מזה העולם
הנעלם המלא
הסתרות. וב"ה
קיימים הרבה כל
עזר לך, לעורר
הלב להשי"ת

דא אברהם דלא נטיל אתערותא לגבי קודשא בריך הוא אלא ממורח בגין דחמא קודשא דנפק בצפרא וכו' כיון דחמא קודשא בריך הוא תיאובתא דאברהם לגביה כדן אתגלי עילוי ומליל עמיה, עיי"ש [מי העיר ממורח, זה אברהם שלא לקח התערורות לגבי השי"ת אלא ממורח, משום שראה את השמש יוצאת בבוקר וכו', כיון שראה השי"ת השתוקקותו של אברהם אליו אזי התגלה אליו ודיבר אתו]. ובמדרש תנחומא פ' נח 'מי העיר ממורח' אמר הקב"ה, 'אברהם האיר עולמו בצדק' (שהתעורר בצדק להאיר את העולם, כי מורח הוא לשון הארה).

'צדיק' בדור המבול, 'תמים' בדור הפלגה

ואילו לנח היתה האתערותא דלעילא גדולה ממעשיו. כי הנה רש"י מדייק מדוע כתוב אצל נח פעם "צדיק תמים" ופעם אחרת כתוב "כי אותך ראיתי 'צדיק' לפני בדור הזה", מכאן שאומרים מקצת שבתו של אדם בפניו, וכולו שלא בפניו. ומהר"י קארו [בשם החיד"א] תירץ זאת באופן נפלא, שנח חי בשני דורות, בדור המבול ובדור ההפלה. בדור המבול היה צדיק, כי מאן צדיק מאן דנטר ברית, ובדור ההפלה

על זה לבד צריכים להרעיש עולמות

ב"ה יום ו' עש"ק כ"ט למספר בני ישראל תשל"ב ירושלים עיה"ק ת"ו בב"א

"צדיק תמים היה בדורותיו" היינו בדור שלו שהיו כולם פרוצים, והוא היה אחד יחיד עומד בטהרה.

וגם אנו צריכים לעשות כל אחד לעצמו איזו בחינה של תיבת נח, היינו איזה סדר לתורה ותפילה, איזה מקום לה', שזה יהיה בחי' תיבת נח באיזו בחינה שהיא, להיות צדיק בדור שלנו, והשם ירחם עלינו ועל כל ישראל.

יעקב מאיר

אצל נח כתיב (בראשית ו, ט) "איש צדיק תמים היה בדורתי", יש דורשים לשבח ויש דורשים לגנאי, ונפל בדעתי, כי גם אלו שדורשים לגנאי זה ג"כ שבח גדול, כי להיות בדור המבול שהשחית כל בשר את דרכו על הארץ ולהיות אז שומר הברית צדיק תמים, ומאן צדיק מאן דנטר ברית (כך מובא בזהר), וכן תמים זה בחי' שמירת הברית, בחי' "ועקב איש תם" (בראשית כו, כז), היינו שלם שלא נפגם (עין בתרגום איש תם - גבר שלם). וזה

ב"ה יום א' לסדר פנחס ט"ו תמוז [תשל"ל], יום ההילולא רבא של האור החיים הקדוש זיע"א.

רחמים כאלה בגשמיות וברוחניות.

כי הלא על דבר זה לבד היינו צריכים להרעיש עולמות על הפריצות השחצנית שלא היתה כזאת אולי מדור המבול ושהשי"ת ירחם ירחם ירחם שלא תצא אנדרלמוסא לעולם, כמו שפירש רש"י, בפרשת נח פסוק יג (יעו"ש ברש"י משי"כ).

לדעתי צריכים להרעיש ע"ז בתפילה יותר מכל הצרות והפחדים, כי אלקינו שונא זימה (סנהדרין צג ע"א), ואין תקותינו כי אם שיתעוררו מלמעלה רחמים גדולים שאין בהם שום תערובת דין כלל, "שאין שום עון ופגם חוצץ בפני רחמים אלו", שהם למעלה מהשגת שכל אנושי.

ובסימן ל"ג מביא רבינו שיש "אהבה שבדעת" - שהאהבה הזאת שררה בין ישראל לאביהם שבשמים עוד קודם הבריא.

יעקב מאיר שכטער

יקרת מכתבך הגיעני מלפני כמה זמן, ומרוב טרדותי אין עולה בידי להשיבך ביישוב הדעת. גם עוד לא הייתי קצת על ציונו הקי' של האור החיים זי"ע, כנראה שיש שם התעוררות גדולה, ולא דבר ריק הוא להכניס את הראש בין רבים המתפללים, כמובא בגמ' (ברכות ח ע"א): מנין שאין הקב"ה מואס בתפילתן של רבים, שנאמר "הן א-ל-ל כפיר ולא ימאס" (איוב לו, ה), וכתיב "פדה בשלום נפשי מקרב לי כי רבים היו עמדי" (תהלים נה, ט), ע"כ.

ומונה ברעיוני, שאפילו היחיד על ענינים שלו, אם מצרף תפילותיו יחד עם תפילת הציבור, פועלין ישועות נפלאות, מכל-שכן במעמד כזה, כמו שרבינו מביא בספר המידות (ערך צדיק אות קעג): "על ידי השתטחות על קברי הצדיקים, הקב"ה עושה לו טובות אע"פ שאינו ראוי לכך", מכל-שכן שאנו צריכים כהיום

סיפורים ולקחיהם
מאת מו"ר שליט"א

נפשות
חסידיו

ניצוץ קודש ממאמרי
ומכתבי מורינו שליט"א

ניצוץ
אחד!

גדול מזה? וכיצד יתכן לומר עליהם שאינם חיים עם "רוח הזמן"!!...

* * *

וסיפר לי אחד מתלמידי המהר"ץ דושינסקי זי"ע, שפעם שאל אותו רבו אם כבר למד פרשת השבוע עם חומש רש"י, והשיב לו שכבר למד, שאלו שוב, כמה פעמים? השיב לו, פעם אחת! אמר לו המהר"ץ על עצמו שהוא למד כבר הסדרה עם פירש"י שמונה פעמים.

זו דוגמא בעלמא מגדול החיות והגישמאק של הגדולים והכשרים יראי השי"ת, מלימוד הפרשה, ועד כמה היו מתנדבקים בהסדרה של השבוע.

אחד המשכילים פנה פעם אל הרה"ק בעל צמח צדק מליובאוויטש זיע"א, והתלונן לפניו שאף שאכן חסידיו הם אנשים טובים, אבל יש בהם פגם וחסרון גדול שאינם מתנהגים לפי 'רוח הזמן'...

השיבו הצמח צדק: איך יתכן לומר כזאת על חסידיו שאינם מתנהגים לפי 'רוח הזמן', הלא הם שוקדים בכל שבוע ביגיעה גדולה על פרשת השבוע של השבוע הנוכחי ממש, והם מתענגים מזה וזה ממלא אותם בחיות גדולה ונפלאה, וכך הסדרה של כל שבוע ושבוע מאירה להם פנים בכל דרכיהם והנהגותיהם; וכי יש לך 'רוח הזמן'?

לחיות
לפי רוח
הזמן

שמירת
הברית
בימינו-
חשוב
בעיני ה'
יותר מנח
בדור
המבול